

Врста и ниво студија: основне академске, 2. семестар.

Назив предмета: академско-општеобразовни, **Историја Опште књижевности 2 (ИОК 2).**

Наставник за теоријску наставу: ванр. проф. др Миодраг Лома.

Асистент за практичну наставу: Вук Петровић.

Број ЕСПБ: 3.

Статус предмета: обавезни предмет.

Циљ предмета је упознавање студената са главним правцима развоја уметнички најважнијих литерарних жанрова у старој латинској и европским средњовековним књижевностима, а посебно са врхунцима ових развоја у књижевним ремек-делима.

Исход предмета је у развијању способности код студената да у старој латинској и европским средњовековним књижевностима прате генеричке развоје и њихове узајамне односе који чине језичке књижевне системе, између којих генетичке, контактне и типолошке везе утемељују општу књижевност, те да разликују традиционалне књижевне жанрове који су обликовани и развијани у старој латинској и европским средњовековним књижевностима и да стекну критичку способност оцењивања ремек-дела као жанровских врхунаца на основу изражајних мерила успостављених у унутрашњем уметничком развоју дотичних жанрова.

Садржај предмета: теоријска настава се заснива на упознавању са књижевним облицима преко примера репрезентативних дела, на прегледу генеричких поредака којима ова припадају и жанровских историјских развоја који чине стару латинску и европске средњовековне књижевности, те на указивању на генетичке, контактне и типолошке везе европских средњовековних књижевности са старим књижевностима, као и на оне узајамне у датој епохи.

Садржај предмета: практична настава уз предмет **Историја опште књижевности 2** изводи се на **Практикуму 2**, који представља вежбања за тај предмет.

Оцена знања (максимални број поена је 100): **Практикум 2** носи највише **30 поена**, а преосталих **70** доноси **Историја опште књижевности 2**, од којих максимално 10 поена може се постићи на основу похађања наставе и активности током ње, а осталих 60 поена обележавају распон оцена од 5 до 10 добијених на

писменом испиту, и то: 11–20 = 6; 21–30 = 7; 31–40 = 8; 41–50 = 9; 51–60 = 10. Писмени испит се одвија у клаузури (пише се есеј на једну од три задате теме током два сата). **Минимални услов за излазак на испит из Историје опште књижевности 2 је 15 поена стечених на Практикуму 2 – од којих најмање 5 бодова мора бити остварено на похађању вежби. Практикум 2 и Историја опште књижевности 2 имају јединствену оцену, која се посебно уписује и за Практикум 2, и за Историју опште књижевности 2. Та јединствена оцена добија се сабирањем поена стечених на Практикуму 2 и на Историји опште књижевности 2, тако да прелазну оцену 6 доноси збир од најмање 51 поена, те се распон оцена и поена креће овако: 51–60 = 6; 61–70 = 7; 71–80 = 8; 81–90 = 9; 91–100 = 10.**

Тезе за наставу

1. Римска књижевност. Приповедни хексаметарски текстови: јуначки еп (Вергилијева *Енеида*) и епилиј (Катулова *Свадба Пелеја и Тетиде*, Овидијеве *Метаморфозе*).
2. Римска књижевност. Приповедни хексаметарски текстови: идила (Вергилијеве *Буколике*), Хорацијеве *Сатире* и *Писма* и поучно-мудрачки текстови (Лукрецијев *О природи* и Вергилијев *Георгике*).
3. Римска књижевност. Елегијски текстови: еротско-поетски (Катулови, Тибулови, Проперцијеви и Овидијеви), етиолошки приповедни (Овидијев *Календар празника*), социјално-политички референтни (епиграми Катулови и Марцијалови) и тужбалице (Овидијеве). Мелички монодијски текстови: социјално, политички и патриотски референтни и еротско-поетски (Катулови и Хорацијеви).
4. Римска књижевност. Јамбички текстови: ругалице (Катулове и Хорацијеве) и басна (Федрова). Комички драмски текстови Плаута и Теренција.
5. Римска књижевност. Версификационо невезани текстови: менипска сатира, дијалози, логои, епистоле; приповедни текстови: биографије (Непотове), роман (Петронијев и Апулејев), историја.
6. Првобитни синкретизам у народном песништву и западноевропска средњовековна народна лирско-епска поезија (келтска: похвалне, погрдне, убојне песме, тужбалице, баладе; скандинавска: митолошке и митолошко-дидактичке песме, јуначке елегије, убојне песме).

7. Народна јуначка епика (келтска, германска, скандинавска, англосаксонска, византијска, француска, шпанска, немачка, словенска).
8. Средњовековна религиозна књижевност. Религиозна лирика: византијска литургијска химника (силабичко-акцентска ритмика: кондаци, канони), латинска црквена лирика.
9. Средњовековна религиозна књижевност: библијске транспозиције, житија светих (византијске хагиографије, латинске и западноевропске легенде), црквена драма (литургије, антифони, тропи, литургијске драме, мистеријске игре), хомилетика, црквена епистографија, морална дидактика, црквене историје и хронике.
10. Средњовековна световна лирика: византијска профана (нелитургијска) лирика (античка метрика, политички стих), латинска лирика ваганата (голијарда).
11. Средњовековна световна лирика: куртоазна лирика трубадура (канцона, сирвентес, плач, тенциона, пасторала, алба), трувера и минезенгера (правац под утицајем народне лирике, правац под утицајем провансалске лирике, синтеза тих праваца, шпрух); грађанска лирика (мајстерзанг) и народна лирика (баладе, романсе, љубавне, обредне и др. песме).
12. Средњовековни роман и новела: византијски роман; антички, келтски, византијско-позногрчки и локални сижеи средњовековног западноевропског витешког романа.
13. Средњовековна световна драма: мистерије, миракли, фарсе, соти, покладне игре и моралитети.
14. Средњовековна световна сатира и дидактика: фаблио, шванк, *Роман о лисцу*, *Роман о ружји*. Морална дидактика: *Разумевање*, *Визија о Петру орачу*.
15. Средњовековна световна проза: научна дидактика (*Физиолог*, византијска космографија, чуда природе [*Луцидариј*], *Ланидариј*, огледала и слике света), епистографија, историографија (византијска историографија, латинске манастирске хронике, хронике крсташких ратова, прегледи светске или националне историје).

Обавезна секундарна литература

1. Vladimir Vratović, „Rimska književnost“, str. 190–312, u: *Povijest svjetske književnosti*, knj. 2, Mladost, Zagreb, 1977.

2. Radoslav Katičić, „Bizantska književnost“, str. 313–345. u: *Povijest svjetske književnosti*, knj. 2, Mladost, Zagreb, 1977.
3. Димитрије Богдановић, „Предговор“, стр. 7–73, у: Ханс Георг Бек, *Путеви византијске књижевности*, Српска књижевна задруга, Београд, 1967.
4. Ханс Георг Бек, „Књижевност“ (византијска), стр. 135–205, у: *Византијски миленијум*, превео Ранко Козић, Слио, Глас Српски, Београд / Бања Лука, 1998.
5. Виктор Жирмунски, „Историја западно-европских књижевности, Рани средњи век“, стр. 5–178, у: *Историја западно-европских књижевности*, у редакцији В. М. Жирмунског, написали М. П. Алексејев, В. М. Жирмунски, С. С. Мокуљски и А. А. Смирнов, превео Милан Кашанин, Нолит, Београд, 1956.
6. Стјепан Носу, „Srednjovjekovna latinska književnost“, str. 347–403, u: *Povijest svjetske književnosti*, knj. 2, Mladost, Zagreb, 1977.

Теме за писмени испит

1. Римска комедија у односу на нову атичку комедију.
2. Лукрецијев спев у односу према грчким књижевним и филозофским основама.
3. Катولوво песништво и хеленски поетски обрасци.
4. Цицероново говорништво у односу на говорничке школе.
5. Вергилијева *Енеида* наспрам Хомерових епова.
6. Вергилијева *Буколике* и *Георгике* и антички поетски обрасци.
7. Жанрови Хорацијевог песништва и његова поетичка схватања.
8. Римска елегија у односу на хеленску.
9. Овидијево песништво и антички поетски жанрови.
10. Римски роман наспрам хеленског.
11. Римска биографија и историографија.
12. Новозаветна реинтерпретација *Старог завета* и њено утемељење позноантичке и средњовековне књижевности.
13. Утицај библијске на античку и рану средњовековну књижевност.
14. Позноантички утицаји на заснивање византијске химнографије и њени поетски модели.
15. Средњовековна келтска и скандинавска лирско-епска поезија.

16. Средњовековна келтска, германска, скандинавска, англосаксонска и византијска јуначка епика.
17. Средњовековна француска, шпанска, немачка и руска јуначка епика.
18. Византијска и средњовековна латинска црквена књижевност.
19. Византијска и средњовековна латинска световна књижевност.
20. Витешка или дворска лирика.
21. Средњовековна грађанска и народна лирика.
22. Француски витешки роман и његови преводи и прераде на другим језицима.
23. Средњовековна световна драма.
24. Средњовековна сатира, дидактика и проза.